

Lärarhandledning

Vålnaderna på Knektslätten

Nils Håkansson & Johan Leion

Ämne:

Svenska och svenska som andraspråk

Årskurs:

4-6

Antal lektioner:

4-10

Om handledningarna:

Till boken *Vålnaderna på Knektslätten* finns förutom denna lärarhandledning en **elevhandledning**. Elevhandledningen kan eleverna arbeta med på egen hand eller tillsammans med andra. Vill man kan också hela eller delar av elevhandledningen vara grund för ett gemensamt klassarbete med boken.

I denna lärarhandledning presenteras boken. Därefter ges förslag på hur *Vålnaderna på Knektslätten* kan introduceras och en plan för gemensam läsning och en avslutande skrivuppgift.

Handledningarna är gjorda av Jenny Edvardsson, www.jennyedvardsson.se

Centralt innehåll

Svenska 4–6 (Lgr22)

▶ Läs och skriva

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.
- Sammanfattning av texter.
- Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsoplevelsen.
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg
- Handstil och att skriva med digitala verktyg.
- Språkliga strukturer och normer. Meningsbyggnad, med huvudsatser, bisatser och skiljetecken samt textbindning med hjälp av sambandsord. Stavning, ords böjningsformer och ordklasser.

▶ Tala, lyssna och samtala

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser.

▶ Texter

- Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- Berättande texters budskap, språkliga drag och uppbyggnad. Tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger. Texternas ord och uttryck.

Svenska som andraspråk 4–6 (Lgr22)

▶ Läs och skriva

- Gemensam och enskild läsning. Läsrelaterade aktiviteter och strategier för att förstå, avkoda och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.

- Sammanfattning av texter.
 - Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsoplevelsen.
 - Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
 - Handstil och att skriva med digitala verktyg.
 - Språkliga strukturer och normer. Ords böjningsformer, meningsbyggnad med huvudsatser och bisatser samt svenska språkets ordföljd i jämförelse med andra språk eleven kan. Textbindning med hjälp av sambandsord. Stavning, skiljetecken och ordklasser.
- ▶ **Tala, lyssna och samtala**
- Strategier för att förstå och göra sig förstådd när det egna svenska språket inte räcker till, exempelvis att be om förtydliganden, omformulera och använda olika språk som resurs.
 - Olika former av strukturerade samtal, till exempel dialoger och intervjuer.
 - Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser. Användning av sambandsord för att jämföra, motivera och exemplifiera.
- ▶ **Texter**
- Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
 - Berättande texters budskap, språkliga drag och uppbyggnad. Tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger. Texternas ord och uttryck.

Boken

Vålnaderna på Knektslätten är den tredje delen i det halsbrytande äventyret om Skölden och det förhäxade spelet Flatworld.

En kille i sexan har försvunnit. Hela skolan är paralyserad, alla frågar sig vad som har hänt.

Sven och de andra i Skölden misstänker att försvinnandet har något att göra med Flatworld. Och när de undersöker det hela förstår de att mörka krafter på nytt är i rörelse i spelet. Och att de mörka krafterna söker efter ett sätt att ta sig ut i verkligheten ...

Författaren

Nils Håkanson är författare, översättare och förläggare. Han har bland annat gett ut romanerna *Järnskallen* (2015), *Ödmården* (2017) och *Den blinde konungens spira* (2019) på Albert Bonniers förlag. 2021 debuterade han som barn- och ungdomsförfattare med serien Flatworld. Nils bor i Stockholm med sin familj.

Illustratören

Johan Leion är illustratör och designer bosatt i Göteborg. Han fick sin första seriestripp publicerad som elvaåring och har fortsatt teckna sedan dess. Johan har tidigare jobbat som äventyrsminigolfbanadesigner och ritat en minigolfbana till Tivoli i Köpenhamn.

När han inte illustrerar barnböcker illustrerar han bland annat skivor för musikbranschen.

Inför läsningen

Flatworld. Vålnaderna på Knektslätten är tredje delen i serien om Flatworld. Inled med att kort sammanfatta handlingen från del 1 och del 2.

Låt sedan eleverna tillsammans med dig få undersöka diktraderna som finns på sidan 5:

Men se, hur' allt ombytligt är:

Den Himlen, som så nyss var klar,

Av mörka skyar nu betäckes,

Från Jorden tjocka dunster sträckes,

Bland vilkas faggor döden far.

Raderna är hämtad från Höste-Ro en dikt skriven av Hedvig Charlotta Nordenflycht på 1700-talet.

1. Vad handlar diktraderna om?
2. Finns det några svåra ord? Vilka? Vad kan de betyda?
3. Vad kan en bok som inleds med dessa rader handla om? Undersök gärna omslagsbilden och titeln för att se om de kan ge ytterligare ledtrådar till diktraderna. Säkerställ att eleverna vet vad ordet vålnader betyder.

Avsluta övningen med att läsa första kapitlet högt för eleverna.

Tips!

Då kapitelnumren är skriva med romerska siffror kan det inledningsvis också vara bra att kort gå igenom vad de olika siffrorna betyder (I, V och X) samt hur man använder dem för att skriva olika tal.

Vill man bygga vidare kan man lägga till de romerska siffrorna C, D och M och låta eleverna exempelvis skriva dagens datum (dag, månad, årtal).

Under läsningen

Gemensam läsning

Läs boken tillsammans med eleverna. Vissa kapitel kan du högläsa, andra kan eleverna parvis läsa för varandra och några kan de läsa på egen hand. Stanna upp med jämna mellanrum och låt eleverna i smågrupper ha boksamtal. Här nedan är exempel på allmänna frågor som kan vara utgångspunkt för samtalen. Du kan också använda frågorna som finns i elevhandledningen.

- ▶ Vad handlar kapitlet om?
- ▶ Vilken händelse är den viktigaste i det eller de kapitel som du precis läst?
- ▶ Är det något speciellt du gillar eller ogillar i kapitlet/kapitlen som du precis läst?
- ▶ Är det något som är konstigt eller svårt att förstå i kapitlet/kapitlen som du precis läst?
- ▶ Vilka problem eller svårigheter råkar huvudpersonen ut för?
- ▶ Berättar bilderna något som inte står i kapitlet/kapitlen?
- ▶ Vem i boken skulle du vilja vara kompis med? Berätta varför.
- ▶ Vem i boken skulle du vilja vara?
- ▶ Vad tror du kommer att hända näst i boken?

Efter läsningen

Skrivuppgift – Skriv en fortsättning

När man läser sista kapitlet förstår man att det kan komma fler delar i serien Flatworld. Vad skulle nästa del i bokserien kunna handla om? Låt eleverna skriva egna fortsättningar. De kan arbeta i par eller individuellt. Uppmuntra dem att först göra en tankekarta innan de påbörjar sitt skrivande. På nästa sida finns exempel på en tankekarta som du kan skriva ut till eleverna.

Flatworld del 4

